

АЖ ҮЙЛДВЭР,
ЭРДЭС БАЯЛГИЙН ЯАМ

ГЕОЛОГИЙН САЛБАРЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, ЦААШИД БАРИМТЛАХ БОДЛОГО

2026.01.26

ТӨРӨӨС БАРИМТАЛЖ БУЙ БОДЛОГО

АЛСЫН ХАРАА-2050

4.2.14-т “Газрын ховор элементийн хайгуул, судалгааны ажлыг эрчимжүүлнэ.”

4.2.24-т “Геологийн судалгааны ажлыг эрчимжүүлж, дунд, урт хугацаанд эдийн засгийн өсөлтийг хангах эрдэс баялгийн нөөцийг нэмэгдүүлнэ.”

ШИНЭ СЭРГЭЛТИЙН БОДЛОГО

3.1.1-д “Ашигт малтмалын **тусгай зөвшөөрөл олголтыг цахимжуулж, тусгай зөвшөөрлийн тоог нэмэгдүүлэн хөрөнгө оруулатыг татах боломжийг бүрдүүлэх.**”

3.1.2-т **Улсын тусгай хамгаалалттай болон хилийн бүсэд орших хэтийн төлөв бүхий талбайд улсын төсвийн хөрөнгөөр геологи-хайгуулын ажил гүйцэтгэх.**”

ТӨРӨӨС БАРИМТАЛЖ БУЙ БОДЛОГО

ЗАСГИЙН ГАЗАР 2024–2028 ОН

3.3.1.2-т “Геологийн судалгаа, эрэл хайгуулын ажлыг эрчимжүүлэн, шинэ орд газруудыг нээж, газрын хэвлийн нэгдсэн геомэдээллийн санг бүрдүүлнэ.”

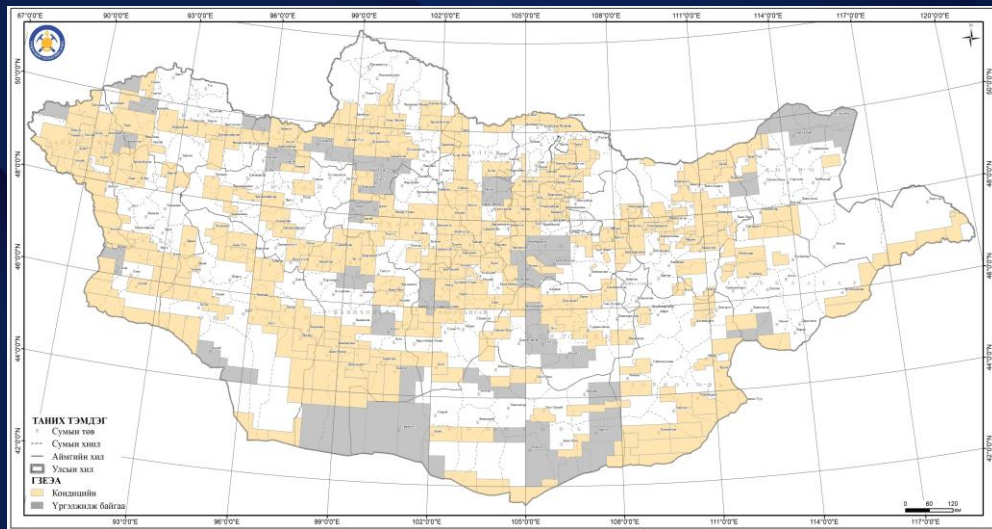
МОНГОЛ УЛСЫН ХӨГЖЛИЙН 2026 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО:

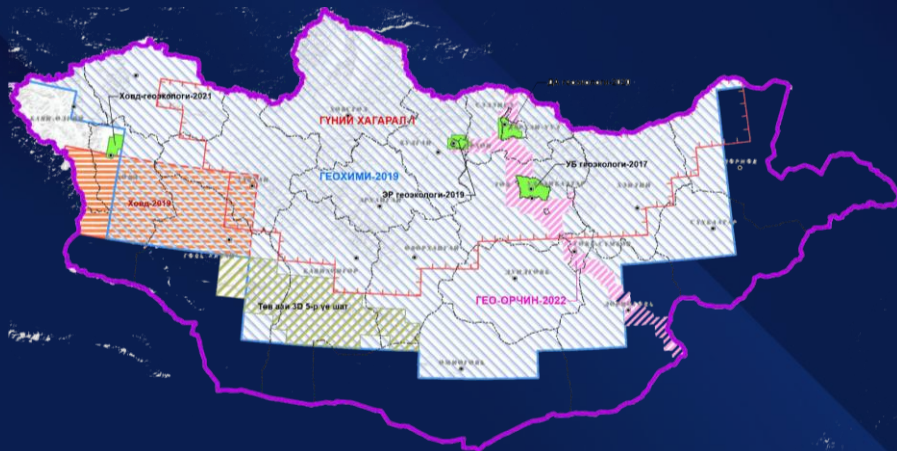
- 1.4.1. “Геологи, хайгуулын ажлыг эрчимжүүлж, ашигт малтмалын батлагдсан нөөцийг нэмэгдүүлнэ.”
- 1.4.1.1. “Агаарын геофизикийн судалгааны ажлыг гүйцэтгэх”
 - 1.4.1.2. “Газрын ховор элемент болон өндөр технологийн түүхий эдийн хэтийн төлөвийн судалгаа хийх”

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА

1:50 000-ЫН МАСШАБЫН ЗУРАТЛАГЫН ТӨСЛИЙН ТАГБАЙН БАЙРШИЛ /2020-2025/

СЭДЭВЧИЛСЭН СУДАЛГААНЫ ТӨСЛИЙН ТАГБАЙН БАЙРШИЛ /2020-2024/

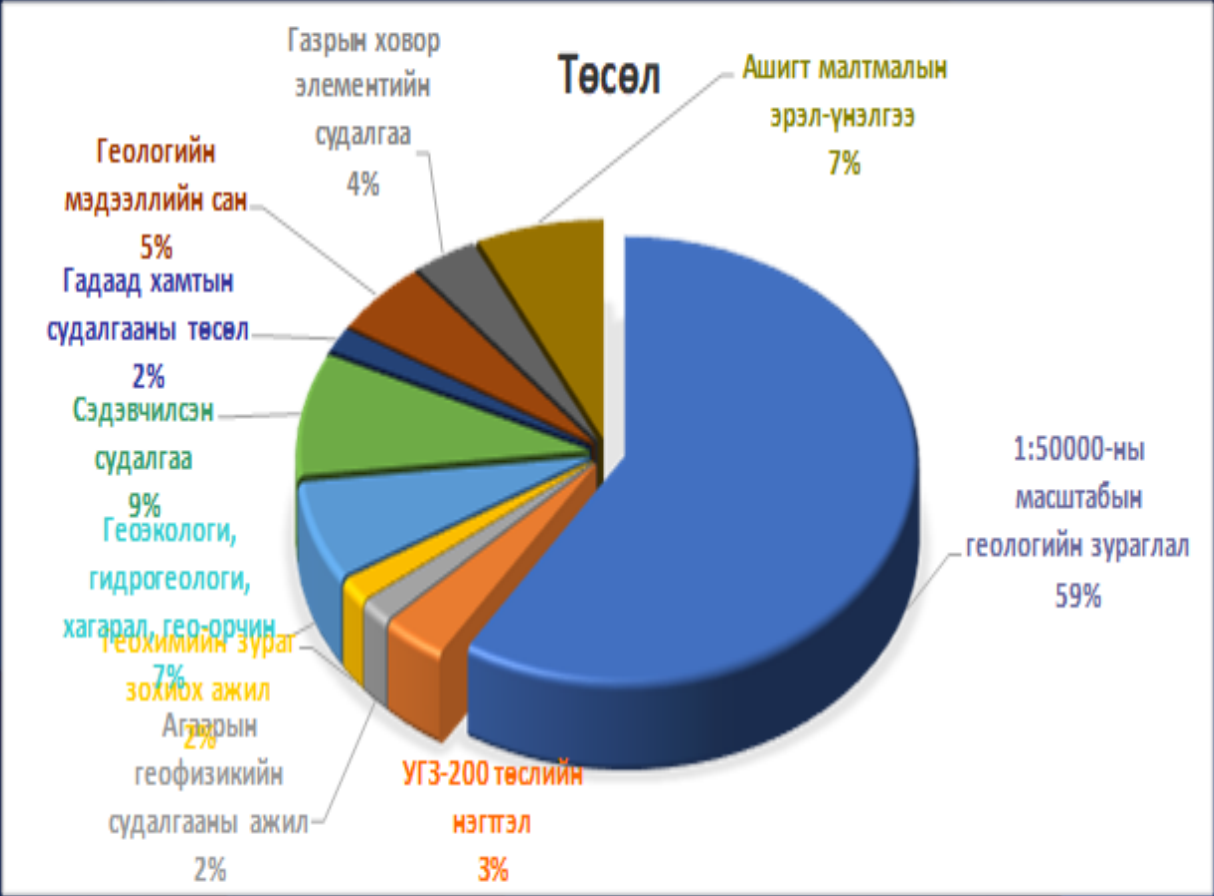
ГЕОЛОГИЙН САЛБАР НЬ ТОМ ЦРЦ САЛБАР БӨГӨӨД ТӨРӨЛ БҮРИЙН МАСШАБТАЙ ЗУРАТЛАГ
ЭРЭЛҮНЭЛТЭД ХАЙУУЛ ГЕОФИЗИК, ГЕОХИМИ, ГИДРОГЕОЛОГИ, ГЕОЭКОЛОГИ,
ГЕОМОРФОЛОГИ ЗЭРЭГ ОЛОН САЛБАР ШИНЖТӨХ УХААНГ БАГТААДАГ.

УЛСЫН ТӨСВИЙН ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГААНЫ БҮТЭЦ

- 1:50 000-ны масштабын геологийн зураглал, ерөнхий эрлийн ажил
- Улсын геологийн 1:200 000-ны масштабын иж бүрдэл зургийг нэгтгэх ажил
- Агаарын геофизикийн 1:200 000-ны масштабын 5-н сувгийн судалгааны ажил
- Геохимийн судалгааны ажил
- Бүс нутаг болон хотуудын геологич, гидрогеологич, геотермийн судалгааны ажил
- Геологийн өв, тулгуур зүсэлт, онцлог тогтоц, тектоник, минерогенийн болон геохими, геофизикийн, энергийн түүхийн эдийн хэтийн төлөвийн сэдэвчилсэн судалгааны ажил
- Гадаад хамтын ажиллагааны геологийн судалгааны ажил
- Үндэсний геомөдрэлийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, баяжуулах ажил
- Геологийн чулуун дээжийн сан болон цахим архивыг бүрдүүлэх, баяжуулах ажил
- Газрын ховор элемент болон өндөр технологийн түүхийн эдийн суурь судалгааны ажил
- Металл болон металл бус ашигт малтмалын хэтийн төлөвийн үнэлгээний ажил

УГСН ТӨСВИЙН ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГААНЫ БҮТЭЦ (Зарцуулсан төсөвтэй харьцуулсан хувиар)

ХҮЛЭЭН АВСАН ГҮЙЦЭТГЭЛ, САНХҮҮЖИЛТ

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА

УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА /2023 ОН/

25

1:50000-ны масштабын ГЗЕЭА

- Үр дүнгийн тайлан зохиох 13 төсөл
- Хээрийн судалгааны ажилтай 12 төсөл

15

Сэдэвчилсэн судалгааны ажил

- Үр дүнгийн тайлан зохиох 8 төсөл
- Хээрийн судалгааны ажилтай 5 төсөл
- Шинээр эхлэх 2 төсөл

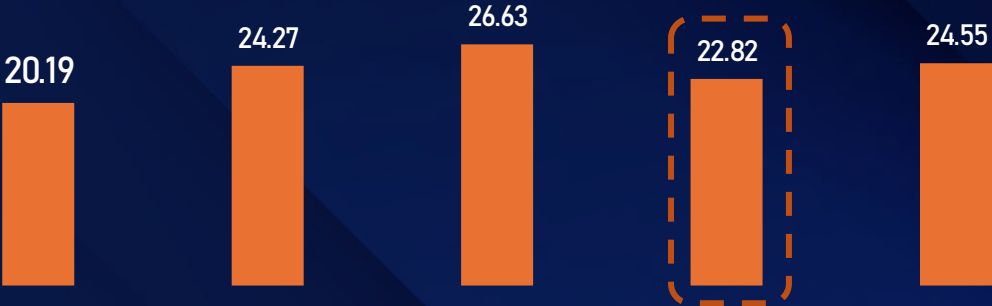
5

Эрэл, үнэлгээний ажил

- Үр дүнгийн тайлан зохиох 3 төсөл
- Хээрийн судалгааны ажилтай 2 төсөл

45

Улсын төсвөөс зарцуулсан хөрөнгө
/тэрбум төгрөг/

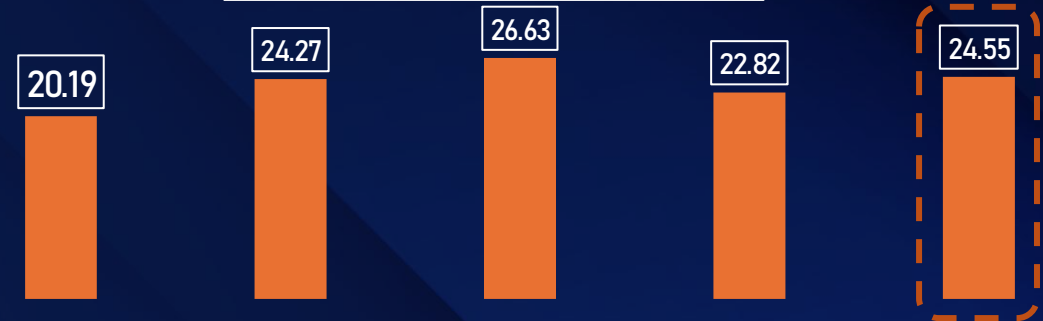
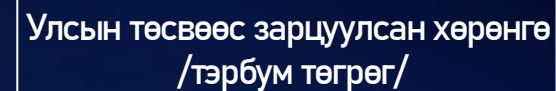

Геологийн судалгаагаар илрүүлэн Р зэргээр үнэлсэн баялгийн хэмжээ

Ашигт малтмалын төрөл	Хулд-50	Түдэвтэй-50	Асгат уул-50	Дэвийн хонгор уул-50	Нийт
Мөнгө		3,085 кг			3,085 кг
Зэс	195.3 мян.тн	21,496.9 тн			216.79 мян.тн
Цайр		23,629 тн			23,629 тн
Вольфрам	462.5 мян.тн				462.5 мян.тн
Молибден	15.1 мян.тн				15.1 мян.тн
Никель	8.7мян.тн				8.7мян.тн
Хром	22.5мян.тн				22.5мян.тн
Хар тугалга			16,996.5 тн		16.99мян.тн
Хүнцэл	647.7мян.тн				647.7мян.тн
Сурьма	469.5 мян.тн				469.5 мян.тн
Төмөр	940.5мян.тн		24,576.2 тн	5.8 сая.тн	6.7 сая.тн
Манган			53,399.2 тн	917.9 тн	54.3 мян.тн
Өнгөлгөөний гантиг				30,000 куб.м	30,000 куб.м
Цахиур			30,914.7мян.тн		30.9 мян.тн
Шавар			1,928,500 куб.м		1,928,500 куб.м

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА

УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА /2024 ОН/

Геологийн судалгаагаар илрүүлэн Р зэргээр үнэлсэн баялгийн хэмжээ

[illegible]

23

12

1:50000-ны масштабын ГЗЕЭА

- Үр дүнгийн тайлан зохиох 6 төсөл
- Хээрийн судалгааны ажилтай 6 төсөл

9

Сэдэвчилсэн судалгааны ажил

- Үр дүнгийн тайлан зохиох 6 төсөл
- Хээрийн судалгааны ажилтай 2 төсөл
- Шинээр эхлэх 1 төсөл

5

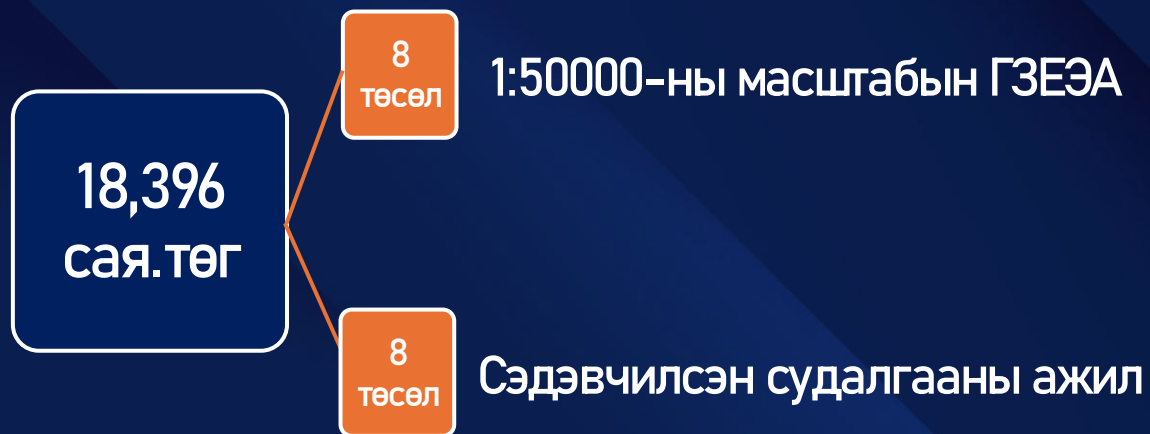
Эрэл, үнэлгээний ажил

- Үр дүнгийн тайлан зохиох 2 төсөл

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА

Шинээр хэрэгжүүлэх төсөлд

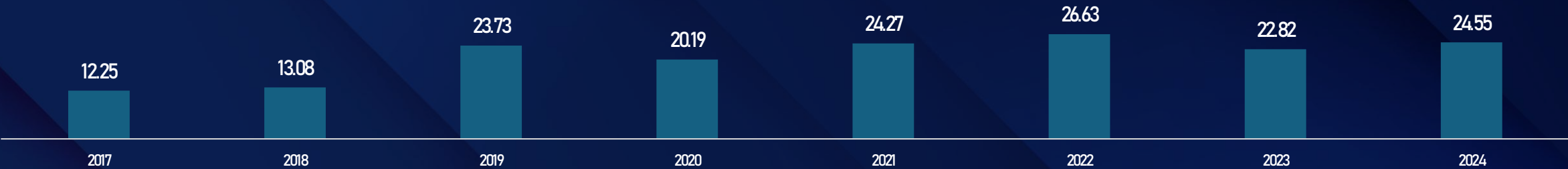
2025 онд 20 тэрбум төг

Үргэлжлэн хэрэгжиж байгаа төсөлд

УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХЭРЭГ ЖҮҮЛЖ БАЙГАА ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА /2020-2024/

УЛСЫН ТӨСВӨӨС ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГААНД 2017-2024 ОНД ЗАРЦУЛСАН ХӨРӨНГӨ /тэрбум төг/

УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР ИГРҮҮГЭНР ЗЭРГЭЭР ҮНЭЛСЭН БАЯЛТИЙН ХЭМЖЭЭ (тонн)

	АЛТ	ЗЭС	ХАР ТУГАГА	ТӨМӨР	СУРЬМА	ГЯН БОЛД	НУРС	МӨНГӨ	ЦАЙР	ХРОМ	НИКЕЛЬ	ЛИТИ	КОБАЛТ	МЬШЯК	ЦАГААН ТУГАГА	ХАЙЛГААР ЖОНШ	МАНГАН	МОЛИБДЕН	ВАНАДИ	ВИСМУТ	БЕРИЛТИ	ПЕРЛИТ
2020	5.85	26,250	13,875	11,108,039	1,360	272	842,120,000	0.04	984,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,000,000
2021	7.58	1,137,524	12,150	170,025	-	-	-	36.07	18,563	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2022	26	3,087	315	1,060,181	-	-	-	10.76	210	526,562	171,515	600	-	241,400	34,100	604	-	181,995	2,120	-	-	-
2023	-	216,796	16,996	5,825,517	469,500	462,500	-	3.85	23,629	-	8,700	-	22,500	647,700	-	-	54,317	15,100	-	-	-	-
2024	4.27	2,411,916	23,004	3,954,853	-	3.64	-	293.47	20,010	-	-	382	-	7,080	-	58,156	1,546,980	-	-	7,910	1,549	-
НИЙТ	43.7	3,795,574	66,340	22,118,615	470,860	462,775	842,120,000	344.2	1,046,412	526,562	180,215	982	22,500	896,180	34,100	58,760	1,601,297	197,095	2,120	7,910	1,549	13,000,000

УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХЭРЭГ ЖҮҮЛЖ БАЙГАА ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА-АГААРЫН ГЕОФИЗИК

АГААРЫН ГЕОФИЗИК-2024 ТӨСӨЛ

Талбайн байршил: Өмнөговь, Дорноговь, Дундговь, Баянхонгор, Өвөрхангай аймаг

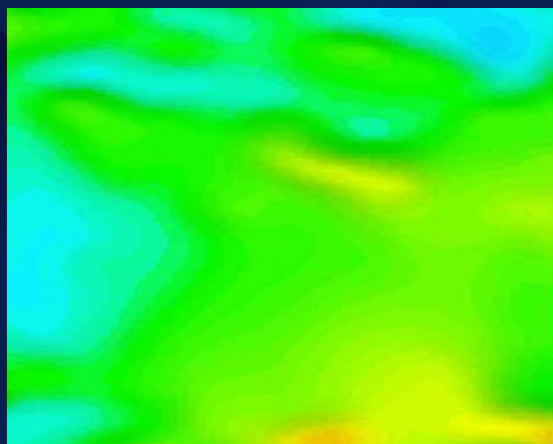
Талбайн хэмжээ: 202 мян.км²

Судлах ашигт малтмалын төрөл: үнэт, өнгөт, ховор металлын хүдэржилт

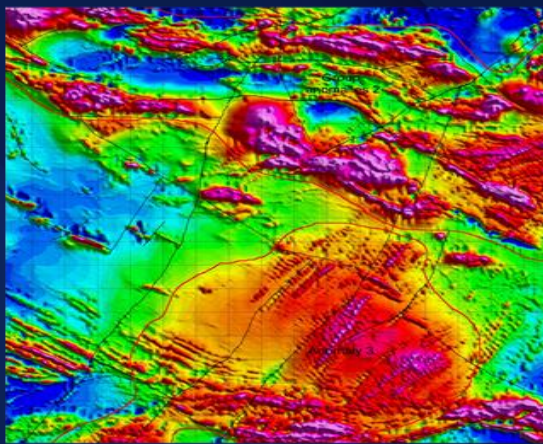
Хийгдэж байгаа ажил:

- › Соронзон, цахилгаан-соронзон, хүндийн хүчний 5 физик орны хэмжилт
- › 67 мян.км² талбайд нислэг үйлдэн анхдагч тоон мэдээллийг хүлээн авсан.

ХҮЛЭЭГДЭЖ БАЙГАА ҮР ДҮН

ОДОО БАЙГАА СОРОНЗОН ШИНЖ ЧАНАР
(АНАЛОГ)

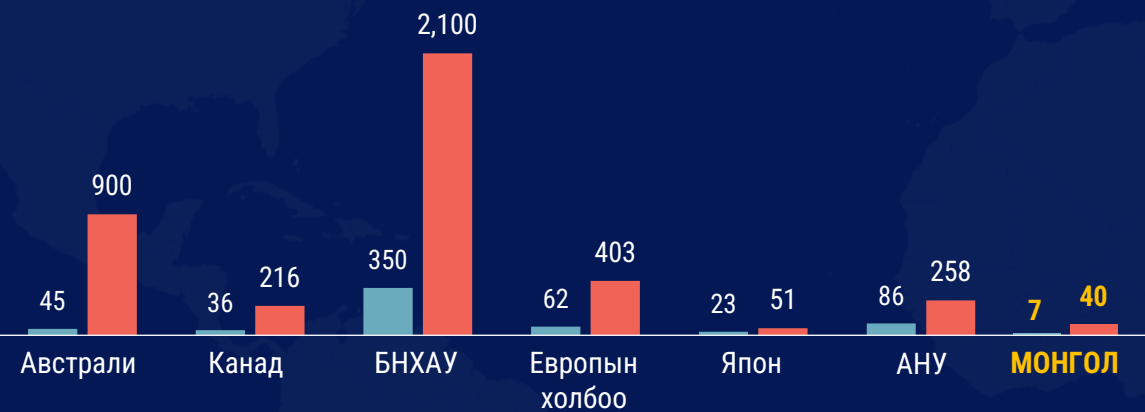
ДЭВШИЛТЭТ ТЕХНОЛОГИ АШИГЛАН ГАРАХ
ҮР ДҮН (ТООН)

1. Төслийн талбайн хэмжээнд геологийн гүний тогтцыг нарийвчлан зураглах бөгөөд дарагдмал структуруудыг ялгах боломж бүрдэнэ.
2. Төслийн талбайд игэрсэн ашигт малтмалын ордуудын байршил, структуруудын үргэлжлэл, шилжилтийг мөрдөх, хүдэр хянагч хагарал, геологийн биетүүдийг нарийвчлан зураглах боломж бүрдэнэ.
3. Газрын гадаргууд илрээгүй гүний дарагдмал хагарал, шилжилтийг тодорхойлон дэд бүтцийн болон иргэний барилга байгууламж барихад газар хөдлөлийн чимрхийлэл үүсгэх магадлалтай бүсийг тодорхойлох суурь мэдээлэл үүснэ.
4. Газрын дорх усны сав газар, түүний тархалтыг тодорхойлох боломж бүрдэнэ.
5. Олон улсын хэмжээнд хөрөнгө оруулагч нарын швардлага хангасан тоон мэдээлэл бүхий санг бүрдэнэ.

ГЕОЛОГИЙН СУУРЬ СУДАЛГААНД ОРУУЛСАН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ТҮҮНИЙ ӨГӨӨЖ

ГЕОЛОГИЙН СУУРЬ СУДАЛГААНД ЗАРЦУУЛСАН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ (сая ам.дол, 2024)

Бүртгэгдсэн нөөц		
Ашигт малтмалын нэр	Хэмжих нэгж	Нөөц
Зэс	сая тн	59.6
Нүүрс	тэрбум тн	39.7
Төмрийн хүдэр	тэрбум тн	2.1
Алт (ОТ ороогүй)	тн	562.75
Цайр	сая тн	5.1
Хайлуур жонш	сая тн	36.2
Уран	мян.тн	192.2
Газрын тос	сая тн	32.6

НИЙТ ГАЗАР НУТАГТАЙ ХАРЬЦУУЛАХАД (2025 IX.20)

3.16%	ХАЙГУУЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ: 999	1.21%	АШИГЛАЛТ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ: 1768
-------	---------------------------------	-------	---------------------------------

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ХАЙГУУЛ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ХАЙГУУЛ

НИЙТ

Тусгай зөвшөөрлийн тоо: **2,797**

Талбайн хэмжээ /сая га/: **7.02**

Нутаг дэвсгэрт эзлэх хувь: **4.4%**

АШИГЛАЛТ

Тусгай зөвшөөрлийн тоо: **1,770**

Талбайн хэмжээ /сая га/: **1.91**

Нутаг дэвсгэрт эзлэх хувь: **1.2%**

ХАЙГУУЛ

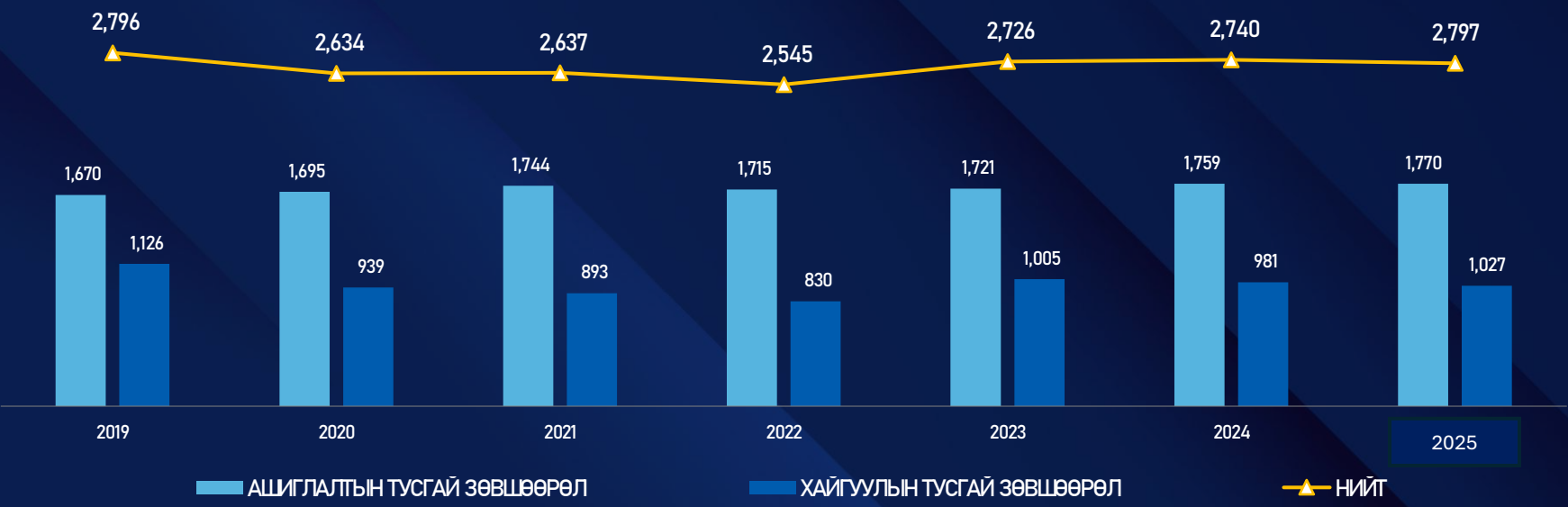
Тусгай зөвшөөрлийн тоо: **1027**

Талбайн хэмжээ /сая га/: **5.11**

Нутаг дэвсгэрт эзлэх хувь: **3.2%**

Хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн 82% нь идэвхгүй.

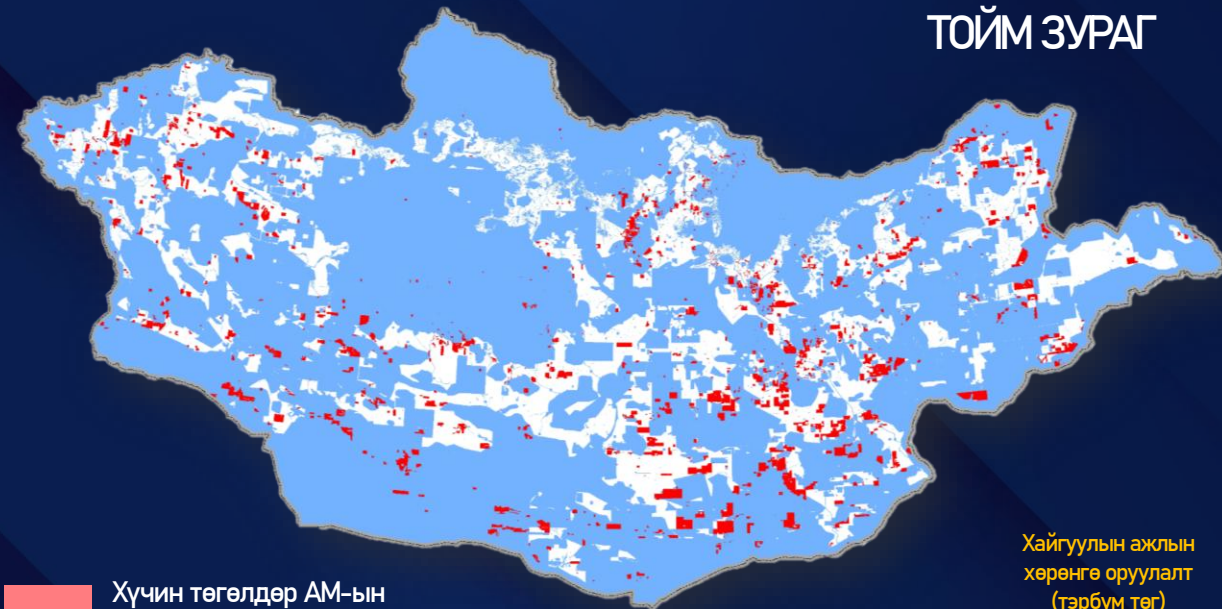
ХҮЧИН ТӨГӨЛДӨР ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн 84% нь олборлолт явуулаагүй.

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ХАЙГУУЛ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН
ТОЙМ ЗУРАГ

Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн тоо

Хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн тоо

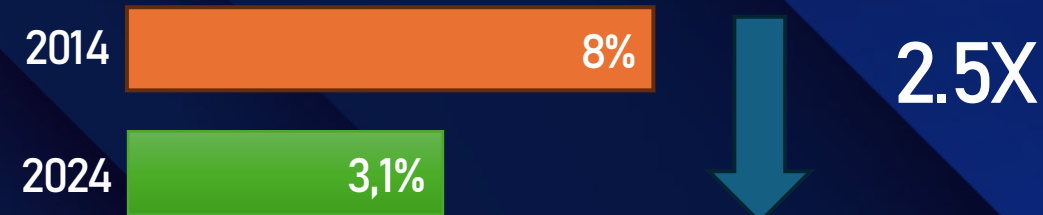
ХАЙГУУЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТОО

1 ГА-Д НОГДОХ ЗАРДАЛ /төг/

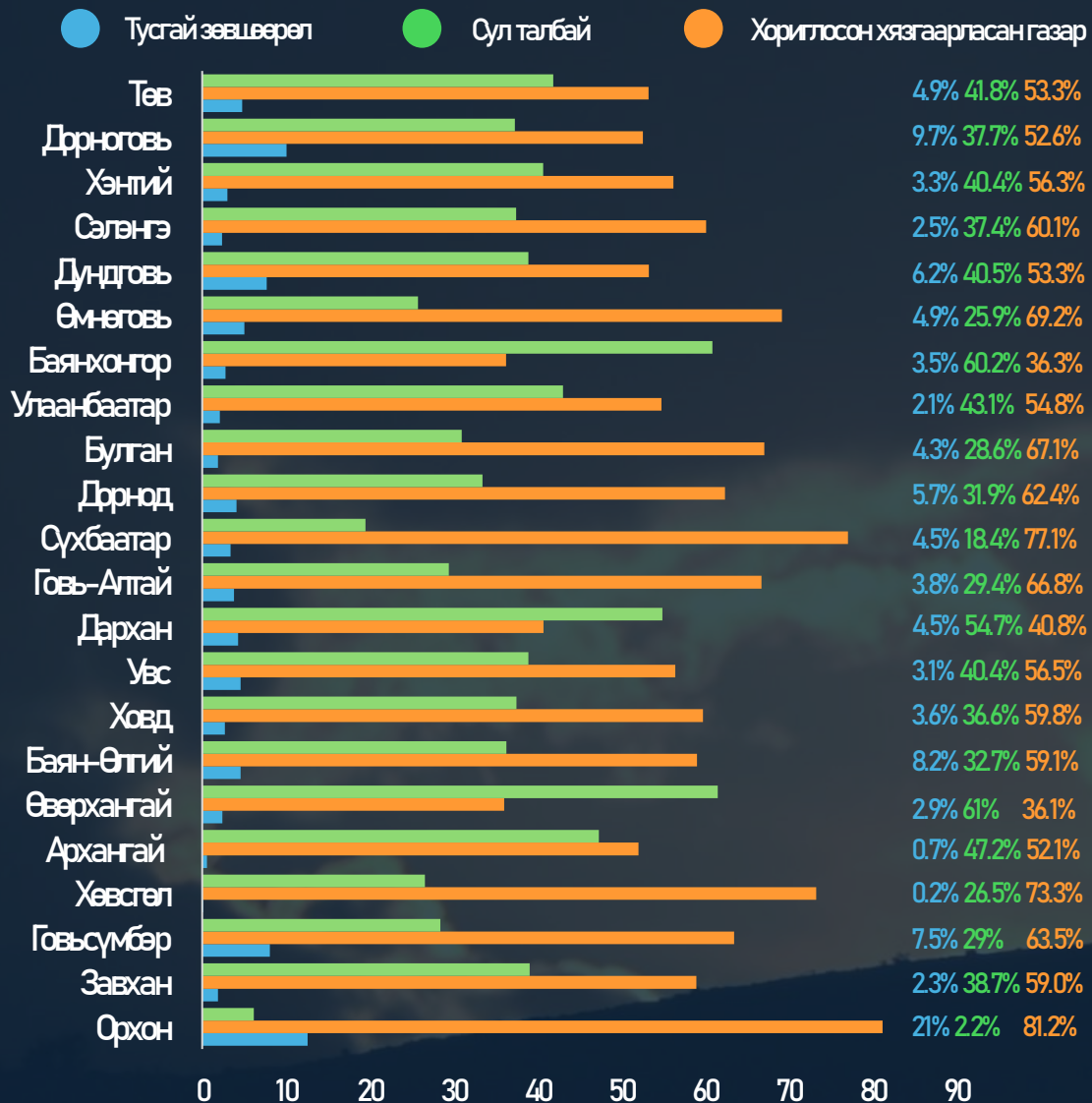

НУТАГ ДЭВСГЭРТ ЭЗЛЭХ ХУВЬ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ, ХОРИГЛООН ХЯЗГААРЛАСАН ТАЛБАЙ (АЙМАГ)

ХОРИГЛООН ХЯЗГААРЛАСАН ТАЛБАЙ (сая га) 74.7%

№	Төрөл	ТАЛБАН ХЭМЖЭЭ /сая га/	НИЙТ НУТАГ ДЭВЭГЭРТ ЭЗЛЭХ ХУВЬ
1	Улсын тусгай хамгаалалттай газар	33.95	21.7
2	Орон нутгийн тусгай хэрэгцээний газар	33.63	21.5
3	Засгийн газрын нөөцөд авсан талбай	6.65	4.3
4	Эдэлбэр газар	0.99	0.6
5	Ойн сан бүхий газрын хилийн зааг	18.36	11.74
6	Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсийн хилийн зааг	19.16	12.25
7	Цэгийн энергийн талбай	4.12	2.63
Нийт /талбай давхацсан байдлаар/		116.87	74.72
Улсын тусгай хамгаалалтад шинээр авах		25.13	16.1

ҮАБЗөвлөлийн 2022 оны 02 тоот зөвлөмж

Ашигт малтмалын Тусгай зөвшөөрлийн талбай тухайн сумын
газар нутгийн 15 хувиас хэтрүүлэхгүй байх.

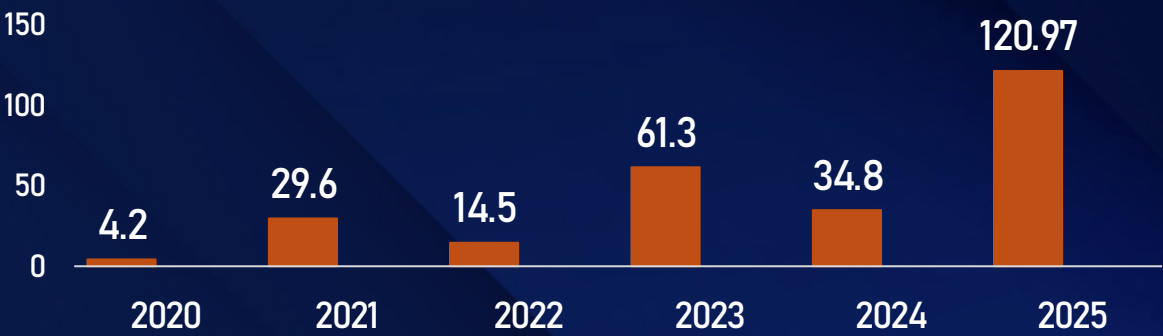
СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОХ
СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТЫГ АЖЛЫГ 2025 ОНЫ 2
ДУГААР ХАГАС ЖИЛЭЭС ЭРЧИМЖҮҮЛЭВ.

Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг хуулийн хүрээнд тогтвортой явуулах чиглэлд анхаарч “Сонгон шалгаруулалтын журам”-аар 2025 онд нийт 811,460 га талбайг зарлаж 119 хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгож Улсын төсөвт 120.97 тэрбум төгрөг төвлөрүүлсэн.

Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтын орлого 2025 онд хамгийн дээд хэмжээнд хүрсэн.

СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТААС УЛСЫН ТӨСӨВТ
ОРУУЛСАН ОРЛОГО (2020-2025 он, тэрбум.төг)

СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТЫН МЭДЭЭ (2025 ОН)

Хугацаа	Олгосон тусгай зөвшөөрлийн тоо	Улсын төсөвт төвлөрүүлсэн мөнгөн дүн (тэрбум.төг)
1-7 сар	39	24.72
9-12 сар	80	96.24
1-12 сар	119	120.97

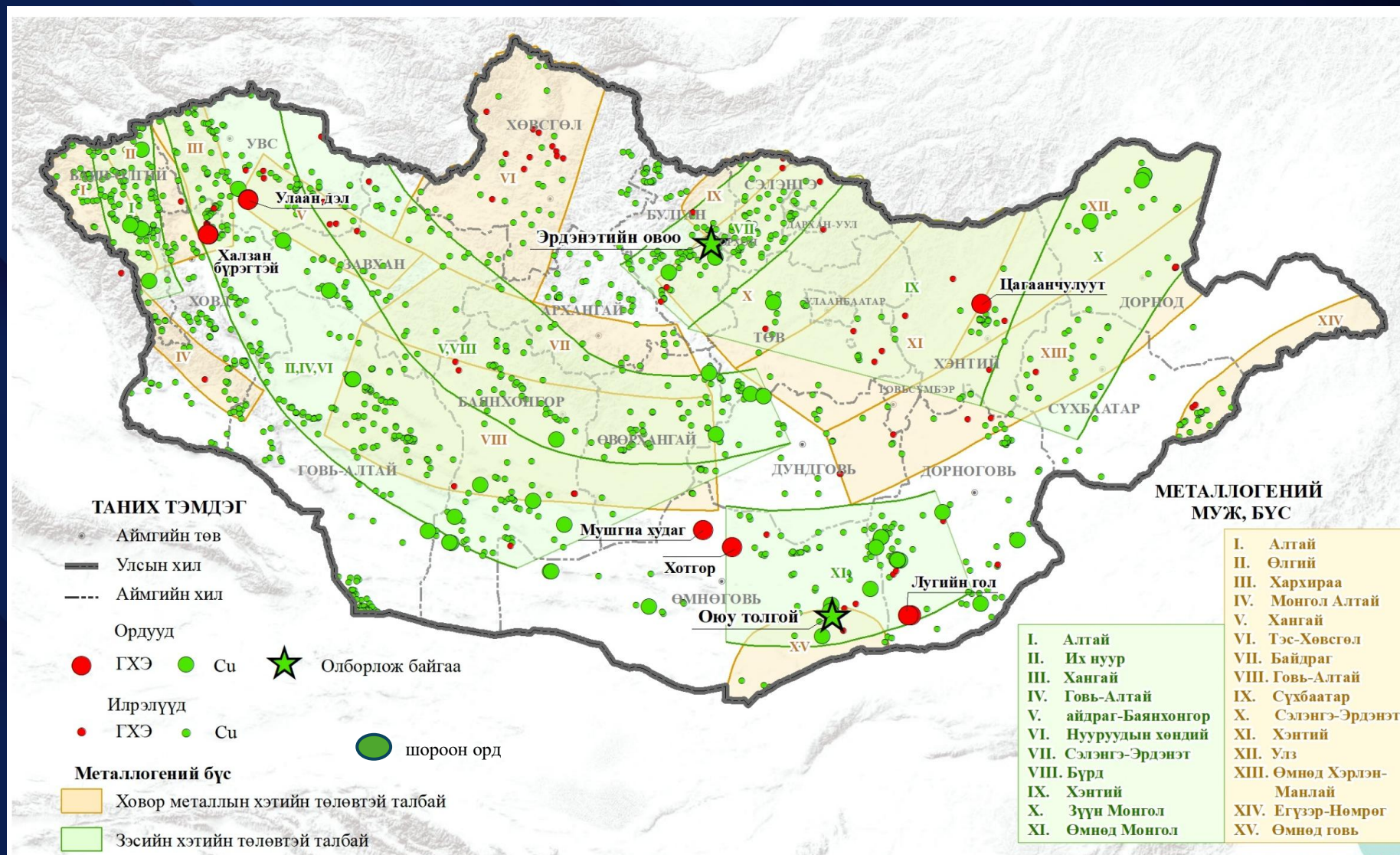
ДЭЛХИЙН КРИТИКАЛ МИНЕРАЛЫН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ БА НӨӨЦ

ГАЗРЫН ТОС
БОЛОВСРУУЛАХ
ТӨСЛҮҮД

МОНГОЛ УЛСЫН ГАЗРЫН ХОВОР ЭЛЕМЕНТИЙН ОРДУУД

МОНГОЛ УЛСЫН ГАЗРЫН ХОВОР ЭЛЕМЕНТИЙН ОРДУУДЫН НӨӨЦ

#	Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч, дугаар	Ордын нэр	Аймаг, сум	Ашигт компонентийн дундаж агуулга, % г/м ³ /RE ₂ O ₃ буюу ислийн/	Хүдрийн хэмжээ, тн /B+C зэргээр/	Нөөц, тн /RE ₂ O ₃ буюу ислийн хэмжээ B+C-зэргээр/	Давамгайлах элемент
1	РЕО ХХК MV-015334	Лугийн гол /1982, 1990, 2009, 2013/	Дорноговь, Хатанбулаг	2.67 -2.71	541,316,630	14,519.34	Хөнгөн /лантан, цери, празеодим, неодим, самари, европи, гадолини/
	ЭКТУ ХХК MV-020487						
2	Хотгор Минералс ХХК MV-015631	Хотгор /1983, 2002/	Өмнөговь, Цогт овоо	1.26	135,357,200	1,213,700	Хөнгөн /лантан, цери, празеодим, неодим, самари, европи, гадолини/
3	Рэмет ХХК MV-014937	Мушгиа худаг /1989, 2010/	Өмнөговь, Мандал овоо	1.37-3.37	25,235,505	365,102.25	Хөнгөн /лантан, цери, празеодим, неодим, самари, европи, гадолини/
	Жи Эс Би Майнинг ХХК XV-007812						
4	Монголиан нешнл рийр ийрт корп MV-006911	Халзан Бүрэгтэй /1984, 2015/	Ховд, Мянгад	TREO-0.46, Dy-0.01, Ta-0.01, Nb-0.1, Zr-0.30, CREO-0.18	268,175,530.43	1,203,142.64	Хөнгөн, хүнд /лантан, цери, празеодим, неодим, самари, гадали, диспрози, эрби/
	Монголиан нешнл рийр ийрт корп MV-012335						
	Монголиан Лантаноиде корпораци ХХК MV-019329	Халзан Бүрэгтэй /1984, 2014/	Ховд, Мянгад	(Tr+Y) ₂ O ₃ -0.28 Zr ₂ O-0.51, (HTR+Y) ₂ O ₃ -0.08 Nb ₂ O ₅ -0.07, TREO-0.44	86,143,120	308,548.3	
5	НАБД ХХК XV-010256 XV-013060	Цагаан чулуут /1953, 2018/	Биндэр, Өмнөдэлгэр	Монацит – 460 г/м ³	596,701	Монацит – 274.55	Хөнгөн /цери/, уран, тори
6	Гео-инфо ХХК XV-012322	Улаан дэл /2015, 2017/	Увс, Завхан	0.164	82,130.4	124.78	Хөнгөн, хүнд /лантан, цери, празеодим, неодим, самари, европи, гадали, терби диспрози, эрби, холми, иттерби/
Нийт					1,056,227,985	3,105,012.09 Монацит – 274.55	

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ТАЛААР ЦААШИД БАРИМЛАХ БОДЛОГО

1. Геологийн салбарын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох;
2. Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Үндэсний геологийн албыг бусад улсын геологийн албадын түвшинд хүргэх арга хэмжээг авах;
3. Геологийн судалгааны ажилд төсвөөс зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх;
4. Хөрш орнууд болон гуравдагч орнуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх;
5. Чухал ашигт малтмалын хэтийн төлөв бүхий талбай ялгах судалгааны ажлыг эрчимжүүлэх;
6. Богино хугацаанд бага зардлаар том талбайг хамруулан тоон мэдээлэл авах геофизик, геохимийн судалгааны ажлын хэмжээг нэмэгдүүлэх.

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ХАЙГУУЛЫН ТАЛААР ЦААШИД БАРИМЛАХ БОДЛОГО

1. Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох;
2. Тусгай зөвшөөрөл олгох талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх;
3. Гадаад , дотоодын хөрөнгө оруулагч нарыг геологийн нээлттэй мэдээллийн сангаар үйлчлэх;
4. Чухал ашигт малтмалын хэтийн төлөв бүхий талбайг ялгах;
5. Чухал ашигт малтмалын жагсаалтыг боловсруулан батлуулах;
6. Богино хугацаанд бага зардлаар том талбайг хамруулан тоон мэдээлэл авах геофизик, геохимийн судалгааны ажлын хэмжээг нэмэгдүүлэх.

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД
БАЯРЛАЛАА